

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

INSTITUTIONEN FÖR SPRÅK OCH LITTERATURER

BERNSTRÖMS ÖVERSÄTTNING AV DEN SYNTAKTISKA STRUKTUREN *MAF'ŪL MUṬLAQ* (INRE OBJEKT) I KORANENS BUDSKAP

Nadia Suleiman

Uppsats/Examensarbete:	15 hp
Program och/eller kurs:	Arabiska
Nivå:	Grundnivå
Termin/år:	Vt/2018
Handledare:	Tetz Rooke
Examinator:	Xx

Abstract

Uppsats/Examensarbete: 15 hp
Program och/eller kurs: Arabiska
Nivå: Grundnivå
Termin/år: Vt/2018
Handledare: Tetz Rooke
Examinator: Xx
Nyckelord: Ekvivalens, grammatik, utmaningar

Förord

Att översätta är en process som har större utmaningar desto mer språken skiljer sig från varandra. I takt med det ökade intresset för det arabiska språket, som idag beräknas vara Sveriges näst vanligaste modersmål, så ökar även intresset för arabiska översättningar till svenska. I syfte att åskådliggöra några utmaningar som översättningen från arabiska till svenska kan innebära då dessa språk är strukturellt avvikande ifrån varandra, så utfördes en lingvistisk deskriptiv analys av Mohamed Knut Bernströms översättning av Koranen. Analysen baserades på verser från Koranen eftersom denna bok har en central och historisk roll i det arabiska språket då den ligger till grund för språkets grammatik. Det valda undersökningsområdet var den syntaktiska strukturen *maf'ūl mutlaq* (inre objekt), som saknar en svensk motsvarighet, vilket försvårar översättningen av arabiskan till svenskan ytterligare. Inledningsvis undersöktes den valda syntaxens förekomst i Koranen, vilket resulterade i 63 tillfällen. Därefter analyserades Bernströms översättningsstrategier av syntaxen till svenska. Fyra översättningsstrategier identifierades. En förekommande strategi var att Bernström valde att översätta de inre objekten utifrån en specifik betydelse till verbet som det härleds ifrån, med stöd av externa Koran-tolkningar och exeges. Lika förekommande var det att Bernström exkluderade de inre objekten i översättningen. Stundtals översattes de inre objekten med ordval som tyder på intensifiering och förstärkning av verbets betydelse. Vid ett fåtal tillfällen förekom det att han har valt att översätta de inre objekten i kontexten av singular, en kategori som däremot är tveksam då kontexten även kan förstås utifrån att subjektet är i obestämd form. De slutsatser som dras utifrån studiens resultat är att processen av att översätta från arabiska till svenska är invecklad med ett flertal utmaningar som påverkar översättningens ekvivalens. Utmaningen blir särskilt påtaglig vid förekomsten av syntaxer som saknar en motsvarighet i det svenska språket, men därtill har mångtydiga betydelser i det arabiska språket.

Innehållsförteckning

Inledning.....	1
Syfte och frågeställningar.....	2
Teoretiska utgångspunkter och tidigare forskning.....	3
Koranens budskap.....	3
Inre objekt - <i>maf'ūl muṭlaq</i>	4
Översättningsteorier.....	7
Metod.....	10
Urval.....	11
Resultat och analys.....	12
Resultat frågeställning 1.....	12
Resultat frågeställning 2.....	13
1. Inre objekt översatta utifrån exeges.....	13
Analys.....	15
2. Inre objekt som utesluts i översättningen.....	16
Analys.....	16
3. Inre objekt som absoluta uttryck.....	18
Analys.....	19
4. Inre objekt översatt till singular.....	20
Analys.....	20
Diskussion.....	21
Förslag på vidare forskning.....	22
Referenser.....	23
Bilaga 1.....	25

Inledning

Vi lever i en tid där globaliseringen har lett till att människor från olika delar av världen möts, interagerar och kommunicerar. Allt fler barriärer har minskat i avstånd, samspel och kontakt, varför översättning aldrig har varit så aktuellt och prioriterat som idag. Bassnett (2005:1) pekar på globaliseringens inverkan i det ökade intresset för översättning. Hon menar att det är en förutsättning för en interkulturell dialog och hävdar att översättning har en kritisk roll i förståelsen av en allt mer fragmentarisk värld. I takt med globaliseringen, men även med de senaste flyktingströmmarna till Sverige, indikerar undersökningar på att arabiska är det näst största språket i Sverige, också större än finskan, vilket språkvetaren Parkvall (2018) konstaterar. Arabiskan har följaktligen en framträdande roll i Sverige, där allt fler universitet och högskolor undervisar språket i och med den ökade efterfrågan (jmf. Alla Studier, 2018). Den stora efterfrågan av arabiska studier kan förstås som en av globaliseringens följder.

Det arabiska språket har inte enbart en betydande roll i Sverige utan är även ett av världens största språk. Farghaly och Shaalan (2009:2) beskriver det arabiska språket som både intressant och utmanande. Intressant baserat på arabiskans historia och språkets strategiska innebörd för dess folk, samt dess kulturella och litterära arv. Arabiskan är även utmanande på grund av dess komplexa lingvistiska struktur. Ur ett historiskt perspektiv så var arabiska det språk som Koranen uppenbarades på för profeten Muhammad. Suleiman (2010:118) och Versteegh (2014:60) belyser hur de första initiativen för att skriva ner den arabiska grammatiken var för att förstå och tolka Koranen metodiskt. Därför hade, men även har, Koranen en framträdande roll i det arabiska språket, då den är orsaken till att grammatikens grunder. Farghaly och Shaalan (2009:2) pekar också på hur klassisk arabiska är nära relaterad till Koranen, och menar att språket har bevarats i mer än femton decennier utan förändringar samtidigt som det har varit användbart och begripligt.

Koranen la inte enbart grunderna för arabiskans grammatik, den har även betydande retoriska meriter. Achrafi (2008:163) konstaterar detta då han diskuterar principen *i'jāz* relaterat till Koranen, vilket han översätter som "inimitability", att den har beskrivits vara utan motstycke. Åtskilliga ansträngningar har däremot gjorts för att översätta detta verk till diverse språk, somliga ansträngningar har varit mer framgångsrika än andra. Översättningen av Koranen menar Burman (1988:705) är en invecklad handling där många aspekter behöver beaktas. Han åskådliggör dess komplexitet genom att ange flera exempel där översättningen blivit bristfällig, vilseledande och förvrängd. Burman diskuterar detta utifrån den första

översättningen av Koranen till latin år 1143. Översättningen kritiserades starkt då Koranens kapitel ändrades, dess verser förflyttades och innehållets betydelse ändrades. Kritikerna menar att arbetet inte förtjänar att benämnas som en översättning på grund av de oräkneliga friheterna som tagits i översättningen vilket resulterat i åtskilliga fel, tillägg och uteslutande, som knappt lämnar någon likhet mellan översättningen och originalet. Därefter följde flera försök till att översätta Koranen, där en av de svenska ansträngningarna utfördes av Mohammed Knut Bernström, en bok han namngav *Koranens budskap*. Bernströms (1998:9) strävan var att bidra med en *tolkning* av Koranen då han ansåg att en översättning inte var fullständigt möjligt, fastän han emellertid brukade ordet översättning av språkliga och praktiska skäl.

Som inledningen har belyst så är översättningen av Koran-texter en invecklad utmaning utifrån arabiskans komplexa lingvistiska struktur och Koranens retoriska meriter. För att undersöka denna problematik i syfte att synliggöra svårigheter och utmaningar som uppstår i översättningsprocessen så kommer jag i denna studie att analysera Bernströms översättning av den syntaktiska strukturen av inre objekt (*maf'ul muṭlaq*) i Koranen. Detta görs inledningsvis genom att identifiera frekvensen av en specifik sort av de inre objekten i Koranen. Därefter analyseras Bernströms översättning av de inre objekten utifrån en lingvistisk deskriptiv analys för att identifiera vilka översättningsstrategier han använder. Förhoppningen är att studien bidrar med en ökad förståelse av översättning som process och vilka utmaningar det medför. Lösningen på detta, vilket i denna kontext förstås utifrån Bernströms översättningsstrategier, analyseras därefter utifrån relevant forskning gällande studiens bakgrundsdelen men även översättningsteorier.

Syfte och frågeställningar

Baserat på den inledning som diskuterats ovan är syftet med denna studie att analysera översättningen av en specifik syntaktisk struktur i Koranen, nämligen strukturen av inre objekt. I hopp om att förstå översättningsprocessen från arabiska till svenska så kommer en specifik sort av de inre objekten att identifieras inledningsvis. Därefter så kommer Bernströms översättning av syntaxen att analyseras med stöd av tidigare forskning. Då intresset för svenska översättningar av arabiskan har ökat så är förhoppningen att studien kan bidra med ökad medvetenhet om vad översättning innebär i detta sammanhang och utveckla kunskap

och förståelse om vilka utmaningar och möjligheter det kan innebära. Följande frågor har varit vägledande för studien:

1. I vilken utsträckning förekommer den syntaktiska strukturen av inre objekt i Koranen?
2. Vilka specifika översättningsstrategier kan urskiljas i Bernströms översättning av den syntaktiska strukturen av inre objekt i Koranen?

Teoretiska utgångspunkter och tidigare forskning

I detta avsnitt presenteras relevant bakgrundsinformation för att förstå studiens utgångspunkter. Inledningsvis diskuteras översättningstexten som studiens analys bygger på, nämligen *Koranens budskap*. Därefter följer en diskussion kring studiens undersökningsområde, vilket är den syntaktiska strukturen av inre objekt i *Koranens budskap*. Avsnittet avslutas med en diskussion av tidigare forskning i översättningsteorier som kommer att ligga till grund för den kommande analysen.

Koranens budskap

Koranens budskap är titeln på den senaste svenska översättningen av Koranen, översatt av Mohammed Knut Bernström. I bokens förord så förtydligar han dess målgrupp vilket han främst säger är ”svenskfödda muslimer, invandrare från icke-arabisktalande muslimska länder och barn till invandrare med otillräckliga kunskaper i det arabiska språket” (Bernström, 1998:8). Boken riktar sig således främst till svenska muslimer, men även till myndigheter och beslutsfattare. Han uppmärksammar en annan existerande svensk Koran-översättning av K. V. Zetterstéen från 1917 och påpekar översättningens språkvetenskapliga värde, men pekar samtidigt på problematiken i det ålderdomliga språket som främmande för dagens läsare. Mot bakgrund till detta och andra aspekter som Bernström fann vara problematiska i Zetterstéens översättning så valde han att arbeta fram en översättning som är läsvänligare i vår tid.

För att framställa en läsvänlig översättning av Koranen tydliggör Bernström att han har utgått ifrån en standard som är ekvivalent med modern svensk normalprosa. Däremot klargör han att vissa avvikelser har förekommit från den moderna svenska normalprosan med hänsyn till textens religiösa innehåll och strävan efter att bibehålla dess ursprungliga stildrag i viss utsträckning. Ett av dessa stildrag som Bernström belyser är att "Koranens stil utmärks av

ofta förekommande, nästan ordspråksmässigt korthuggna formuleringar som utelämnar ord, ibland hela satser" (Bernström, 1998:8). Kompletteringar förekommer därför i form av hela satser eller ord med stöd av nutida och klassiska Koran-exeges. Detta har skett då Bernström ansett det vara nödvändigt för att förtydliga den arabiska innebörden, för att översättningen ska flyta lättare och för att Koranens budskap ska framgå på ett läsvänligt sätt.

Bernström (1998:15) belyser ytterligare utmaningar som en Koran-översättare bemöter i översättningsprocessen. Han menar att översättarens ambition alltid måste vara att översättningen ska vara så nära källtexten som möjligt, parallellt som källtextens mening och anda tydligt ska framträda i översättningen. Däremot förekommer det ofta att Koranens språk utesluter uttryck eller ord som är implicita, vilket kan leda till en konflikt i översättarens ambition. Vid liknande fall så fastslår han att klarhet har företräde över bokstavstrohet, vilket kan uppnås genom att översättningen tillägger underförstådda fraser eller ord med stöd av exeges. Ytterligare en problematik som Bernström belyser är förekomsten av arabiska ord vars betydelse är väldigt rik och omfattande. Då oklarhet har förekommit om ordets betydelse på svenska och sammanhanget inte har specificerat en utvald betydelse så menar han att översättaren själv måste utse en betydelse med stöd av exeges och ordböcker. För att förtydliga versernas innebörd ytterligare så väljer Bernström även att inkludera fotnoter och hänvisningar till externa Koran-tolkningar rikligt i sin översättning. Översättningen av korantexter är därför en invecklad process med flera aspekter som måste beaktas.

Översättningar blir aldrig fullt ekvivalenta med originaltexter, oavsett vilka ansträngningar som görs. Bernström (1998:9) poängterar detta och menar att det inte existerar något fulländat och felfritt översatt litterärt verk, i synnerhet gällande översättningar av Koranen. Mot bakgrund av detta väljer han därför att benämna sitt arbete som en tolkning, och inte som en översättning. Dessa utgångspunkter är centrala för att förstå de bakomliggande orsakerna till Bernströms tolkning av Koranen, och hur han har valt att översätta texten generellt, men även specifikt för förståelsen av hur han valt att översätta den syntaktiska strukturen av de inre objekten.

Inre objekt - *maf'ūl muṭlaq*

المفعول المطلق, *maf'ūl muṭlaq* refererar till inre objekt, vad som på arabiska kan förstås som absoluta objekt. Abu-Chachra (2009:470) beskriver det som "en konstruktion baserad på ett

verb åtföljt av en obestämd akkusativ verbnomen härlett från samma verb". Abu-Chacra tillägger att det förekommer för varierade syften; antingen för att ge intensitet åt handlingen eller för att närmare beskriva den. Han poängterar att ett bestämmande adjektiv ofta tilläggs det inre objektet, exempelvis:

فرح فرحًا كبيرًا

Han gladdde sig mycket (eg. Han gladdde sig en stor glädje.) (ibid.).

Följaktligen översätts inte det inre objektet uttryckligen, eftersom en direkt motsvarighet saknas i det svenska språket. Förekomsten av ett bestämmande adjektiv i anslutning till det inre objektet underlättar däremot förståelsen av det inre objektets syfte i meningen, vilket i sin tur underlättar översättningen av det.

De inre objekten förekommer ofta med ett bestämningsord som tydliggör dess syfte, men inte alltid. Homeidi (2001:13) har i sin syntaktiska analys av översättningen av arabiskans objekt till engelska urskilt tre syften med de inre objekten. Han framhäver, i linje med Abu-Chacra (2009:470), att inre objekt ger intensitet till handlingen eller dess sort, men lägger även till att objektet kan avse att tydliggöra verbets förekomst i antal. Han exemplifierar med meningen:

ضرب الولد أخاه ضربًا

The boy hit his brother very violently

Homeidi översätter således det inre objektet i ovanstående exempel utifrån att verbet intensifierats – slaget var väldigt våldsamt, och inte dess antal – ett slag. Översättningen av de inre objekten som saknar ett bestämningsord varierar följaktligen utifrån kontexten. Detta är däremot inte alltid uppenbart och kan medföra en viss problematik i specificeringen av syftet vilket påverkar översättningen av den.

Vid de fallen då de inre objekten används för att ge intensitet åt handlingen så ska det enligt Wright (1981:54) stå ensamt och obestämt, likt exemplet innan. Detta kan leda till att uttrycket förstärks, vilket inte alltid behöver vara fallet. Suleiman (1999:111) belyser hur inre objekt kan förekomma ensamt och obestämt, men ändå sakna ett bestämningsord. Han nämner följande exempel från Koranen:

وَاللَّهُ أَنْبَتَكُمْ مِنَ الْأَرْضِ نَبَاتًا	71:17
Gud har låtit er växa upp som plantor ur jorden;	

وَيُخْرِجُكُمْ إِخْرَاجًا	71:18
skall Han låta er träda fram [ur den på nytt] i uppståndelsens [ögonblick].	

Vid liknande fall menar han att tolkningen av de inre objekten blir diskutabla och mångtydiga eftersom de liknar fallen då de inre objekten intensifierar handlingen. Ovanstående exempel med Bernströms översättning av verserna visar att han vid dessa två tillfällen valt att inte översätta de inre objekten till svenska. Bernströms beslut går att diskutera utifrån de varierade tolkningarna som kan göras av de inre objekten i detta sammanhang, men det går inte att komma fram till en säker slutsats om vad som är rätt respektive fel i frågan, vilket Suleiman (1999:111) konstaterar.

De inre objekten blir inte enbart mångtydiga då de saknar ett bestämningsord som tydligt bestämmer dess betydelse i meningen, även kontexten kan peka på fler än en betydelse. Suleiman (1999:113) åskådliggör med ytterligare fler exempel då det inre objektets översättning blir diskutabel och svårpreciserad. Han lyfter fram följande verser för att belysa utmaningen i avgörandet av det inre objektets innebörd i sammanhanget:

وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ الْجِبَالِ فَقُلْ يَنْسِفُهَا رَبِّي نَسْفًا	20:105
OCH DE FRÅGAR DIG [VAD SOM HÄNDER MED] BERGEN [PÅ UPPSTÅNDELSENS DAG]. Säg: "Min Herre skall förvandla dem till fin sand som [vinden] blåser undan	

Suleiman problematiserar hur översättningen av نَسْفًا bör vara i ovanstående vers, eftersom den kan relateras till fler än en betydelse som är i harmoni med kontexten. Ett alternativ är att betydelsen av det inre objektet blir en intensifiering och förstärkning av verbet som det härleds ifrån ("Han kommer säkerligen att göra det/med kraft"). Eller att det tolkas utifrån den lexikala innebörden av verbet ("Han kommer att beströ bergen" i motsats till den möjliga tolkningen "kommer [endast] att skaka dem" eller dylikt). Följaktligen används arabiskans inre objekt för varierande ändamål, där förståelsen av dess ändamål men även dess innebörd inte är enhetlig.

Den mångtydiga förståelsen av dess betydelse och ändamål medför en särskild utmaning i översättningen av det till svenska, vilket är bakgrunden till varför denna syntax är denna studies undersökningsfokus. Syntaxen saknar därtill en motsvarighet i det svenska språket, vilket medför ytterligare en utmaning i översättningen av det. Avsaknaden av motsvariga ord i översättningar i överlag och vilken problematik det medför är ett väl

beforskat ämne. Därför blir det relevant att diskutera tidigare forskning om översättningsteorier, som kommer att vara analysens underlag.

Översättningsteorier

För att systematisera analyser av diverse översättningar har åtskilliga försök gjorts genom tiderna. Munday (2001:35) diskuterar detta och härrör teoretikernas försök till 1950 och 1960-talet. Debatten kretsade mestadels kring specifika centrala lingvistiska frågeställningar, där betydelse och ekvivalens stod i centrum. Åtskilliga försök gjordes i att definiera ekvivalensens beskaffenhet i över tjugo år. Vad är den språkliga betydelsen i ett språk och vad har den för motsvarighet i det översatta språket? Munday diskuterar därför begreppet ekvivalens ingående utifrån skilda aspekter och pekar bland annat på hur ekvivalensen kan variera utifrån dess undersökningsfokus (2008:59). Han belyser hur variationen utgår utifrån de fenomenen som är relaterade till ekvivalensen och synliggör hur denna förståelse kan stödja översättaren i översättningsprocessen. Detta tydliggör översättningsteoriernas betydelse för en systematisk analys av översättningar.

Ekvivalens är ett omdiskuterat begrepp inom översättning och har mångfacetterade betydelser. Bassnett (2005:33) belyser fyra typer av ekvivalens i översättning:

1. Lingvistisk ekvivalens med ordagrann översättning.
2. Paradigmatisk ekvivalens med överensstämmande grammatik
3. Stilistisk ekvivalens.
4. Syntagmatisk ekvivalens.

Ekvivalens varierar således med hänsyn till vilken aspekt som översättningen analyseras med. Ingo (2007:65) kategoriserar översättningens grundaspekter utifrån fyra kategorier. Han menar att det är utifrån dessa aspekter översättningens korrekthet och konsekvens kan bedömas samt avväjningen om översättningens exakthet kan göras. De fyra kategorierna som Ingo identifierar är:

1. Grammatisk struktur. De strukturella särdragen i översättningsspråken beaktas av översättaren, däremot så formas översättningen av målspråkets villkor.
2. Språklig varietet. Olika stilarter och språkformer kan skilja sig beroende på geografiskt läge, tid, språkanvändningssituation, språkanvändarens bakgrund och annat.

3. Semantik. Den informativa aspekten är språkets viktigaste funktion. Översättarens främsta uppgift är att noggrant överföra källspråkets betydelse till målspråket. Orden, morfemen och de enskilda uttrycken är textens betydelsebärande element.
4. Pragmatik. Eftersom språken inte är varandras spegelbilder är inte kulturerna eller samhällena inte det heller. Utifrån detta beaktas den översatta textens funktion i att uppfylla sitt syfte och kommunikationssätt i den nya kultur- och språkmiljön.

Denna uppsats kommer att fokusera på den första grundaspekten i analysen av översättningen, nämligen den grammatiska strukturen som är relaterad till den lingvistiska ekvivalensen. Lagerholm (2010:75) menar att syftet med grammatik huvudsakligen är ”att beskriva och förklara hur ett språk på dessa olika nivåer är sammansatt och hur dessa strukturer kan knytas till språkets betydelsesida”. Ingo (2007:68) konstaterar att ett tecken på en bra översättning är att översättningen följer målspråkets normer noggrant. Då exakta motsvarigheter från källspråket saknas i målspråket så måste översättaren använda sig av vad Ingo kallar för motsvarighetsförhållanden. Han menar att översättaren antingen kan skapa nya motsvarighetsförhållanden eller söka efter redan etablerade motsvarigheter. Han argumenterar för behovet av översättarens vakenhet vid den analytiska sats- och meningsstrukturen för att den översatta texten inte ska få en främmande karaktär. Följaktligen så kan översättningsanalyser variera utifrån vilken aspekt som beaktas, och utifrån det kan olika ekvivalenser även granskas.

Översättarens distansering från översättningsspråkets nära språkliga betydelse i syfte att uppnå en stilistisk ekvivalens kan bero på varierade orsaker. Ingo (2007:175) diskuterar detta med hänsyn till vilka språkpar som översätts. Han menar att nära släktspråk, likt svenska och danska, präglas av en positivare uppfattning av överföringen av källspråkets stilistiska egenskaper. Detta skiljer sig däremot om språket är strukturellt avvikande, vilket är fallet mellan svenska och arabiska. Denna skillnad menar Ingo måste beaktas i utformningen av översättningen, exempelvis genom utelämnningar, tillägg eller andra mindre förändringar i innehållet. Även Bassnett (2005:34) diskuterar översättarens distansering eftersom översättning omfattar så mycket mer än att ersätta lexikala och grammatiska ord mellan två språk. Översättningsprocessen kan medföra att språkliga aspekter av översättningsspråket bortses i syfte att uppnå vad han kallar för "expressive identity" mellan språken. Däremot menar Bassnett att detta innebär att översättaren distanserar sig själv från den nära språkliga

betydelsen, vilket leder till att svårigheter i avgörandet om hur ekvivalent en översättning är. Munday (2001:62) belyser likaså denna utmaning, vilket han menar är resultatet av översättarens medvetna ansträngningar i att uppriktigt reproducera den estetiska *helheten* av originalet. Detta kan förstås utifrån begreppet översättningsmotsvarighet, som Ingo (2007:162) diskuterar. Begreppet syftar på att ord eller uttryck på målspråket kan användas i en viss text, som efter översättningen används som motsvarighet till ett ord på källspråket. Ur denna aspekt bedöms inte endast om en motsvarighet är acceptabel och god. Översättningsmotsvarigheter bedöms ur flera nivåer, och Ingo menar att de även kan vara bra ur en särskild aspekt och dålig ur en annan. Följaktligen kan översättaren behöva distansera sig ifrån källspråket, vilket resulterar i särskilda utmaningar i bedömningen av översättningens ekvivalens och översättningsmotsvarighet.

Reproduceringen av källtextens estetiska helhet är en stor utmaning där många aspekter behöver beaktas. Homeidi (2000:211) gör en syntaktisk analys av olika arabiska verbkomplement, bland annat av inre objekt och hur de kan översättas till engelska. Han undersöker om dessa verbkomplement behåller sina syntaktiska kategorier likt de gör i arabiskan eller om de istället borde inta en annan syntaktisk form som omfattar en snarlik betydelsen. Analysen tydliggör att de syntaktiska kategorierna inte kan upprätthållas i översättningsprocessen men att de innebär som verbkomplementen har kan bevaras ändå. En annan studie diskuterar den arabiska definitionen av *maf'ūl muṭlaq*, historiken bakom den och den engelska motsvarigheten till definitionen (se Levin, 1998:917). Studien tydliggör däremot inte hur syntaxen används i språket, varför den inte är av större relevans för denna uppsats.

Liknande analyser av de arabiska verbkomplementen, och i synnerhet av inre objekt, saknas emellertid på svenska. Däremot så har en språkanalys på kandidatnivå av ordet 'inna på svenska i en jämförande studie av Zetterstéens och Bernströms översättningar av Koranen (se Karlsson, 2017). En historisk litterärstudie har även utförts om Koranen och översättning, likaså på kandidatnivå (se Dalemo, 2018). Däremot förekommer det inga svenska studier om denna studies valda syntax, nämligen inre objekt på arabiska och hur det översätts till svenska. Detta gör denna studie relevant i syfte att medvetengöra några utmaningar som uppstår i översättningsprocessen mellan två språk som är så strukturellt avvikande från varandra. För att analysera denna problematik kommer en deskriptiv lingvistisk analys att utföras, vilket diskuteras nedan.

Metod

Analysen skiljer sig åt beroende på vilken vetenskaplig tradition som analysarbetet bedrivs i. Widén (2009:176) belyser detta och diskuterar hur examensarbeten har varierade förutsättningar där analysarbetet styrs olika beroende på om det är en beteendevetenskaplig, en samhällsvetenskaplig eller en språkvetenskaplig utgångspunkt. Han menar att fokus inom språk- och litteraturvetenskapliga forskningsdiscipliner främst är på texters litterära innehåll och frågor om språket i textanalyserna.

Inledningsvis identifierades och räknades förekomsten av de inre objekten i Koranen. Syftet med detta var att analysera hur de översattes till svenska, att identifiera mönster och att tolka dess kontext. En utpräglad inriktning inom analysen av texters innehåll är stilanalys. Lagerholm (2010:93) beskriver metoden ingående och förklarar att dess huvudfråga är "hur språket har formats utifrån en given funktion och vilken verkan denna form har". Denna studies analys avsåg att identifiera stilmarkörer för att förstå anledningen till hur Bernström översatt de inre objekten. Dessa detaljer sammanfattades därefter i identifieringen av Bernströms strategier i översättningen.

För att besvara studiens frågeställningar krävdes såväl kvantitativa såväl som kvalitativa metoder. Detta baserades på studiens frågeställningar där den kvantitativa metoden avsåg att ge en översiktlig presentation av de inre objektens förekomst i Koranen. Den kvalitativa metoden avsåg att analysera de inre objektens användning i verserna och diskutera Bernströms översättning av de inre objekten. Bryman (2011:538) menar att kvantifiering kan visa i vilken utsträckning de företeelserna som analyseras förekommer. Detta stärker studiens relevans och behovet av att identifiera och analysera det valda studieobjektet. En kvalitativ analys av studieobjektet kan därtill bidra med förståelse och djup av det valda fenomenet.

Kombinationen av kvantitet och kvalitet är det ultimata i en analys som avser att identifiera stilmarkörer i texten, vilket var fallet i denna deskriptiva lingvistiska analys. Lagerholm (2013:93) argumenterar för denna kombination och summerar den huvudväsentliga frågan för metoden med "Vad utmärker stilen i x?". Uppsatsens fokus blir då att identifiera stilmarkörer på textens olika språkliga nivåer, och exempel på stilmarkörer menar han är morfem, ord, syntaxer, ordklasser med mera. Analysen bör enligt Lagerholm leda till en helhetsbild där detaljerna summeras i ett visst antal stildrag, vilket han menar är materialets sammanfattande egenskaper. Vid tillfällen då uppsatsen inriktar sig på en specifik stilistisk aspekt, i detta fall Bernströms översättningsstrategi av den valda syntaxen, så

poängterar Lagerholm att urvalet av stilmarkörer blir snävare. Då fokuserar undersökningen på den specifika stilmarkören endast, vilket denna analys avser med den utvalda syntaxen.

Med utgångspunkt i ovanstående metodbeskrivning så undersöktes det hur ofta de inre objekten i dess varierade former förekom i Koranen. Därefter närlästes dataresultatet för att urskilja då de inre objekten förekom i ensam och obestämd form i samband med verb. Sedan kodades resultatet utefter förekommande mönster i Bernströms översättningsstrategier av de inre objekten. Detta tematiserades därefter och kategoriserades (se bilaga för kodningsschema). Därefter abstraherades dem genom att tolkas utifrån studiens bakgrundsdel, tidigare forskning och översättningsteorier.

För att besvara den kvantitativa frågeställningen användes det arabiska dataprogrammet *al-maktabah al-shāmilah* som består av över 6000 böcker (Shamela, u.å.). Programmet underlättar sökandet efter, men även räknandet av, den avsedda syntaxen. Med hjälp av sökmotorn möjliggjordes sökandet av *maf'ūl muṭlaq*s förekomst i boken *al-jadwal fī i'rāb al-qur'ān al-karīm* av författaren Maḥmūd 'Abd al-raḥīm al-sāfī ('Abd al-raḥīm, 1998). Författaren förklarar hela Koranens grammatik i 16 volymer och är således ett utförligt lexikon och en konventionell referens i arabiska studier. I varje vers av Koranen så tydliggörs ordens morfologi, syntax, avledning, retorik och eventuella kuriosum. Eftersom studien utgick ifrån syntaxen *maf'ūl muṭlaq* (inre objekt) i Koranen så var detta lexikon väldigt behjälpligt i besvarandet av studiens kvantitativa frågeställning. Den kvalitativa frågeställningen besvarades utifrån studiens bakgrundsdel och tidigare forskning.

Urval

Urvalsteknikerna är många och Bryman (2011:176) diskuterar hur de varierade teknikerna påverkar generaliseringen av resultaten. Bakgrunden till varför de inre objekten valdes att studeras vid tillfällena då de förekommer i obestämd och ensam form i samband med verb var för att den syntaxen saknar en liknande motsvarighet i det svenska språket. Ytterligare en orsak till detta val var att upprepningen av två snarlika ord med samma betydelse medför svårigheter i översättningen. De exempel som belystes i resultatet var de som föll under det representativa urvalet utifrån de mönster som identifierades, något Bryman menar är ett urval som adekvat speglar den större enheten. Anledningen till varför de inre objekten i Koranens budskap valdes att analyseras specifikt var för Koranens centrala roll inom det arabiska

språket. Detta specifika urval valdes med utgångspunkt i ett större syfte, vilket var att åskådliggöra och exemplifiera svårigheter som uppstår i översättningsprocessen från arabiska till svenska i överlag.

Resultat och analys

Analysen är inledningsvis kvantitativ med utgångspunkt i studiens första frågeställning. Där identifieras det hur många gånger som de inre objekten förekommit i ensam och obestämd form i samband med verb. Därefter analyseras resultatet kvalitativt med utgångspunkt i studiens andra frågeställning. I det avsnittet så identifieras översättningsstrategier som kategoriseras, för att sedan tolkas utifrån studiens bakgrundsdel och tidigare forskning.

Resultat frågeställning 1

Vid sökningen uppstod 693 resultat som innehöll *maf'ul muṭlaq*. Som tidigare konstaterat så finns det flera tillämpningar av denna syntax, men denna studie undersöker dess förekomst i relation till ett verb då den står ensamt och obestämt. För att särskilja denna form av *maf'ul muṭlaq* så fick jag granska de 693 resultaten. Det sökta ordet var utmärkt med röd färg, vilket underlättade granskningen. Det slutliga resultatet av hur många gånger *maf'ul muṭlaq* förekom i ensam och obestämd form resulterade i sammanlagt 111 verser i hela Koranen. De inre objekten förekom antingen i anslutning till ett verb, exempelvis:

فَأَفْتَحُ بَيْنِي وَبَيْنَهُمْ قَتْلًا	26:118
Gör därför sanningen uppenbar i min [tvist] med dem	

Eller i anslutning till ett subjekt, exempelvis:

وَالصَّافَّاتِ صَفًّا	37:1
VID DEM som ställer upp i sluten ordning	

Exemplen ovan visar att inre objekt i ensam och obestämd form följaktligen kan förekomma antingen i samband med verbet som det härleds ifrån eller i samband med ett subjekt som det

även härledd ifrån. Studiens undersökningsfokus är förekomsten av inre objekt i ensam och obestämd form i samband med verb, vilket förekom 63 gånger i Koranen.

Verserna återfinns i följande referenser som utgår ifrån numrering av dem i *Koranens Budskap* (se bilaga för de refererade verserna på arabiska och svenska):

2:100, 4:61, 4:65, 4:128,4:164, 12:5,17:7, 17:12, 17:16, 17:26, 17:70, 17:91, 17:106, 17:111, 18:99, 18:100, 19:75, 19:79, 19:83, 19:84, 19:94, 20:40, 20:97, 20:105, 25:2, 25:25, 25:32, 25:36, 25:39, 25:71, 26:118, 27:50 (två gånger), 30:25, 33:23, 33:33, 33:56, 33:61, 39:6, 45:32, 52:9, 52:13, 56:4, 56:5, 56:35, 71:7, 71:9, 71:17, 71:18, 73:4, 73:8, 74:14, 76:6, 76:14, 76:16, 76:23, 76:28, 78:28, 80:25, 80:26, 86:15, 86:16, 89:21.

Förekomsten av de inre objekten i obestämd och ensam form i relation till ett verb återfinns följaktligen i Koranen i stor utsträckning. Detta gör undersökningen av dess översättning till svenska relevant och intressant eftersom svenskan saknar en motsvarighet till detta.

Resultat frågeställning 2

Bernströms översättning av de inre objekten i sin tolkning av Koranen varierade. Fyra översättningsstrategier identifierades sammanlagt i översättningen, vilket presenteras nedan utifrån dess frekvens.

1. Inre objekt översatta utifrån exeges

I 22 av 63 tillfällen då det inre objektet har nämnts i Koranen i ensam form så väljer Bernström att översätta de inre objekten utifrån en beskrivning av verbets beskaffenhet. Den valda beskrivningen har däremot ingen uppenbar association till verbets betydelse. Kontexten kan emellertid antyda på den valda betydelsen, något Bernström möjligtvis har baserat på exegetisk litteratur och Koran-tolknings. Ett exempel på när det inre objektet inte har översatts till ett ord med uppenbar association till verbets betydelse är:

وَكَلَّمَ اللَّهُ مُوسَى تَكْلِيمًا	4:164
och Moses som Gud talade med <u>utan förmedling</u> -	

I denna vers så nämner Koranen att Gud talade med Moses, där Bernström väljer att översätta det inre objektet som härleds från verbet "att tala", med att talet inträffade "utan förmedling". Verbet i sig gör inga anspråk på någon betydelse relaterad till negationen av förmedlingen, varför utomstående källor troligtvis legat till grund till denna specificering av betydelsen.

Ytterligare ett exempel då Bernström väljer att översätta det inre objektet som en beskrivning till verbets beskaffenhet utan uppenbar förankring i verbets betydelse är följande vers:

وَسَلِّمُوا تَسْلِيمًا	33:56
och hälsa honom med <u>en vördnadsfull hälsning!</u>	

I denna vers väljer Bernström att översätta det inre objektet utifrån ett tydliggörande kring hur hälsningen bör vara – ”vördnadsfull”, fastän verbet i sig endast tyder på "att hälsa".

Ett påtagligt exempel på när Bernström tar hjälp av externa tolkningar av versens betydelse är i hans översättning av ”att läsa högt”. I detta sammanhang tillägger Bernström tre olika betydelser till det inre objektet, utan att verbet direkt tyder på dessa betydelser:

وَرَتِّلِ الْقُرْآنَ تَرْتِيلًا	73:4
och läs högt ur Koranen <u>i en lugn och jämn rytm, med klart uttal och tanken fäst vid dess mening.</u>	

”Att läsa högt” följs av ett inre objekt som i detta sammanhang förklarar läsningens tillvägagångssätt med hänsyn till dess rytm, uttal och vilka tankar som bör inträffa parallellt med läsningen. Översättningen av de inre objekten utifrån en eller flera betydelser utöver verbets specifika innebörd är följaktligen ett återkommande fenomen i *Koranens Budskap*. Det förekommer även att det inre objektet översätts utifrån en specifik betydelse av verbet som förstärker handlingens intensitet:

إِذَا رُجَّتِ الْأَرْضُ رَجًا	56:4
Jorden skall skakas av <u>en våldsamt skakning</u>	

Vid ett tillfälle i Koranen så upprepas det inre objektet två gånger efter varandra för att förstärka intensiteten ytterligare. Detta väljer Bernström att översätta som:

إِذَا دُكَّتِ الْأَرْضُ دَكًّا دَكًّا	89:21
När jordskorpan smulas sönder i stöt efter stöt,	

Översättningen visar att jordskorpan inte endast kommer att smulas, utan att den därtill kommer att smulas sönder. Söndersmulningen förstärks genom att det inre objektet upprepas, men istället för att upprepa en snarlik översättning av betydelsen utifrån det omnämnde verbet (ex. nedsmulning efter nedsmulning) så väljer Bernström att översätta det inre objektet i form av ordval som tyder på upprepade stötar.

Analys

Översättningsstrategin som har identifierats i ovanstående exempel är förekomsten av externa tolkningar och exeges för att specificera eller intensifiera verbets betydelse, två syften som Abu-Chacra (2009:470) och Homeidi (2001:13) menar att de inre objekten har. Bernström har vid upprepande tillfällen distanserat sig från det inre objektets uppenbara betydelse. Detta gör analysen av översättningens ekvivalens invecklad, vilket stämmer med Bassnetts (2005:34) slutsats i frågan. Svårigheten blev särskilt påtaglig i översättningen av det inre objektet تَرْتِيلاً i vers 73:4, som specificerades med tre skilda betydelser. Även Bernström (1998:15) har diskuterat förekomsten av snarlik problematik i sitt förord med hänsyn till förekomsten av arabiska ord vars betydelse är väldigt rik och omfattande. Liknande problematik menar han att han bemöter med exeges och ordböcker, vilket försvårar för utomstående granskare att bedöma översättningens ekvivalens.

En översättning där det inre objektets betydelse är snarlik verbets betydelse men med en viss varietet är vers 89:21. Där distanserar Bernström inte sig avsevärt från verbets uppenbara betydelse och behöll parallellt versens stilistiska ekvivalens som Ingo (2007:82) diskuterar. Att upprätthålla någon form av Koranens ursprungliga stildrag är något Bernström (1998:8) konstaterat att han eftersträvar i översättningen. Bernström lyckas även finna kreativa motsvarigheter som följer målspråkets normer, trots avsaknaden av den valda syntaxen på svenska, vilket kännetecknar en bra översättning (se Ingo, 2007:68).

2. Inre objekt som utesluts i översättningen

Vid 22 av 63 tillfällen så väljer Bernström att inte inkludera de inre objekten i sin översättning av verserna. Exempel på när de inre objekten förekommer i källtexten men saknas i måltexten är följande verser:

وَفَضَّلْنَاهُمْ عَلَى كَثِيرٍ مِّمَّنْ خَلَقْنَا تَفْضِيلًا	17:70
och gynnat dem framför många av de andra varelser som Vi har skapat.	

Betydelsen av verbet ”att gynna” återkommer i slutet av versen i uppträdandet av ett inre objekt, något som inte framkommer i översättningen.

ثُمَّ إِذَا دَعَاكُمْ دَعْوَةً مِّنَ الْأَرْضِ إِذَا أَنْتُمْ تَخْرُجُونَ	30:25
Och till sist, när Han kallar er att stiga fram ur gravarna, skall ni [alla] stiga fram.	

Verbet ”att kalla” omnämns i denna vers och följs av ett inre objekt vars betydelse härleds från verbet, vilket inte inkluderas i översättningen. Det må hända att han indikerar på en intensivitet och förstärkning av verbet genom att tillägga ordet ”[alla]” i slutet, vilket skulle falla in under resultatets tredje kategori. Den kopplingen är däremot inte distinkt och förstärker inte verbet ”att kalla”, utan är snarare förknippad med verbet ”att stiga fram”, varför detta exempel har inkluderats i resultatets andra kategori. Ett annat exempel på avsaknaden av de inre objekten i måltexten är följande vers:

وَأَصْرُواْ وَاسْتَكْبَرُواْ اسْتِكْبَارًا	71:7
och de förskansar sig i envishet och högmod.	

Versen nämner verbet ”att ha högmod” och följs av ett inre objekt i källtexten, vilket inte inkluderas i Bernströms översättning.

Analys

Som resultatet av studiens första frågeställning visar så förekommer inre objekt i en stor omfattning i Koranen. När det inre objektet däremot förekommer ensamt och obestämt blir tolkningen av den kontextstyrd, tillskillnad från när den förekommer med ett bestämningsord.

Vid liknande företeelser, vilket är fallet här, kan det bli svårt att avgöra vilken funktion de inre objekten ska ha i översättningen, något Suleiman (1999:111) har konstaterat. Detta kan medföra svårigheter i översättningen, eftersom det inre objektets ändamål i arabiskan dels är tvetydigt och dels för att inre objekt saknar en specifik motsvarighet i det svenska språket.

Ett exempel då Bernström uteslutit översättningen av det inre objektet men då alternativet till att inkludera det finns är:

<p>أَنْ يُصَلِّحَا بَيْنَهُمَا صُلْحًا</p> <p>att de söker förlikning</p>	<p>4:128</p>
---	--------------

Det inre objektet *صُلْحًا* härleds från verbet ”att förlika”, men existerar inte i översättningen. Detta skulle kunna förekomma genom att det inre objektet avses intensifiera verbets betydelse så att handlingen inträffar i största utsträckning möjligast, ”att de söker en fullkomlig förlikning”. Alternativt att det inre objektet tydliggör handlingens antal, ”att de söker en förlikning”. Ytterligare ett alternativ för översättningen av det är att det inre objektet avses specificera förlikningens sort, ”att de söker stadfäst förlikning”. Det sistnämnda alternativet kräver däremot stöd från extern exeges och Koran-tolkningar. Utifrån liknande alternativ skulle det inre objektet följaktligen *kunna* inkluderas i översättningen med hänsyn till ett av dess tre beskrivna syften (jmf. Abu-Chachra, 2009:470; Homeidi, 2001:13).

Exkluderingen av översättningen av den valde formen av inre objekt i nästan en tredjedel av fallen i Koranen kan möjligtvis förstås i ljuset av svårigheterna av att uppnå ekvivalens i översättningar i överlag (se Munday, 2001:35). Samtidigt har Suleiman (1999:113) specifikt belyst svårigheten i bestämmandet av de inre objektens syften, vilket kan vara en anledning till Bernströms exkluderande av dem i översättningen. Må även hända att intensifierandet eller specificerandet av de inre objektens sort eller antal hade komplicerat översättningens läsvänlighet i detta sammanhang, eller skulle vara i konflikt med den svenska normalprosan. Vid liknande fall tydliggör Bernström (1998:15) att han prioriterar klarhet över bokstavstrohet i sin översättning, vilket kan vara en möjlig förklaring till varför de inre objekten inte översattes. Ingo (2007:68) understryker även behovet av översättarens vakenhet vid eftersökandet av motsvarighetsförhållanden för att måltexten inte ska få en främmande karaktär, vilket kan vara anledningen till Bernströms exkludering.

3. Inre objekt som absoluta uttryck

Vid 12 av 63 tillfällen översätts de inre objekten med ord som tyder på att verbet skedde i total och absolut omfattning. Exempel på dylika ord som tyder på denna kontext är förekomsten av ord likt ”alla”, ”helt och fullt”, ”hela”, ”ständigt”, ”fullkomlig” och liknande ord som intensifierar det omnämnda verbet i omfattning. Exempel på det är:

وَيُطَهِّرْكُمْ تَطْهِيرًا och göra er renhet <u>fullkomlig</u>	33:33
--	-------

Det inre objektet förstärker verbets betydelse till den grad att renheten omnämns vara ”fullkomlig”.

فَدَمَّرْنَا لَهُمُ تَدْمِيرًا och så förintade Vi dem <u>till sista man</u> .	25:36
---	-------

I detta exempel beskrivs förintelsen vara absolut genom att det inre objektet tydliggör att ingen människa kvarstod. I en annan vers då samma fras förekommer i Koran-texten så väljer Bernström att översätta det inre objektet med ordet "alla". Detta visar att han varierar i översättningen av det inre objektet, trots att den arabiska betydelsen inte skiljde sig åt:

فَدَمَّرْنَا هَا تَدْمِيرًا och Vi förintar dem <u>alla</u> .	17:16
--	-------

Vid ett annat tillfälle intensifieras verbet "att breda ut" med ett inre objekt. Detta översätts även utifrån att utbredningen var total och absolut.

وَعَرَضْنَا جَهَنَّمَ يَوْمَئِذٍ لِّلْكَافِرِينَ عَرْضًا Den Dagen skall Vi breda ut helvetet <u>i hela</u> dess bredd framför dem som förnekade sanningen,	18:100
--	--------

Stundtals väljer Bernström att förstärka verbets innebörd genom att översätta det inre objektet utifrån flera ord som tyder på handlingen. Följande översättning åskådliggör detta, då han översätter det inre objektet med absoluta ord som tyder på att underkastelsen bör inträffa både ”helt” men *även* ”fullt”:

وَيُسَلِّمُوا تَسْلِيمًا	4:65
underkastar sig dem helt <i>och</i> fullt.	

Analys

Den första översättningsstrategin som urskiljdes i Bernströms översättning av de inre objekten i detta sammanhang är att han har valt att översätta det med svenska ord som tyder på verbets fullkomliga verkan. Ordvalen som Bernström har valt ut ger intensitet och förstärkning åt verbet, vilket är en av de inre objektens varierande funktioner (Abu-Chacra, 2009:470; Homeidi, 2001:13). Ordvalen tyder tvivelsutan på handlingens intensitet, men vars betydelse inte är direkt kopplat till verbet. Detta är inte helt ekvivalent med den arabiska motsvarigheten, eftersom det inre objektet härleds från verbets betydelse i arabiskan. För att tydliggöra denna skillnad i översättning så kan följande exempel analyseras:

فَدَمَّرْنَاَهَا تَدْمِيرًا	17:16
och Vi förintar dem <u>alla</u> .	

Det inre objektet skulle i detta fall kunna översättas som ”och Vi *förintar* dem med en total förintelse”. Utifrån en liknande översättning så har det inre objektet som översatts med ”en total förintelse” härleds från verbet ”förinta”. Eftersom Bernström (1998:8) däremot har tydliggjort att hans översättning baseras på modern svensk normalprosa där han även eftersträvar en läsvänlig översättning av Koranen så kan detta möjligtvis vara orsaken till att han valt att översätta de inre objekten utan att upprepa verbets innebörd. En sådan alternativ översättning är inte lika läsvänlig som Bernströms valda översättningsstrategi, och avviker eventuellt även från modern svensk normalprosa. Han förstärker istället verbets förekomst med ord som tyder på att det omnämnda verbet inträffat i en absolut omfattning, vilket ger en snarlik stilistisk ekvivalens (jmf. Bassnett, 2005:33). I denna översättningsstrategi så har den semantiska aspekten främst beaktats då *betydelsen* i källspråket har överförts till målspråket, något som Ingo (2007:87) menar är översättarens främsta uppgift.

4. Inre objekt översatt till singular

Vid 4 av 63 tillfällen då de inre objekten står ensamma och i obestämd form i Koranen så väljer Bernström att översätta dem i kontexten av singular.

عَاهَدُوا عَهْدًا de ingick <u>ett</u> förbund	2:100
فَجَمَعْنَاهُمْ جَمْعًا och Vi skall samla dem [alla] i <u>en</u> enda församling	18:99
يَخْلُقُكُمْ فِي بُطُونِ أُمَّهَاتِكُمْ خَلْقًا مِّنْ بَعْدِ خَلْقِ Och Han skapar er i moderlivet genom den <u>ena</u> skapelseakten efter den andra	39:6
إِن تَنْظُرْ إِلَّا ظَنًّا sannolikt rör det sig bara om <u>ett</u> antagande	45:32

Denna kategori av Bernströms översättningsstrategier av de inre objekten är däremot diskutabel. Det måhända att Bernström avser singular, i synnerhet i det andra exemplet (18:99) som har förtydligats med ordet ”enda”. Det må även vara så att han avser en obestämd form av subjektet.

Analys

Bernström har i ovanstående verser valt att översätta de inre objekten utifrån verbets förekomst i antal, vilket i ovanstående exempel är singular. Att inre objekt översätts på detta vis är i överensstämmelse med ett av de inre objektens syften, vilket Homeidi (2001:13) belyser. Specifieringen av de inre objektens ändamål varierar däremot och kan resultera i en oklarhet, en problematik som Suleiman (1999:111) diskuterar. Detta leder till att specifieringen av det inre objektets ändamål blir diskutabelt varpå identifieringen av översättningsstrategin försvåras. Den grammatiska aspekten som Ingo (2007:65) diskuterar blir följaktligen svår att analysera, baserat på tvetydigheten kring det inre objektets ändamål. Detta försvårar även översättningen av de inre objekten, och kategoriseringen av översättningsstrategin utifrån om översättningen syftar på en singular eller en obestämd form i det svenska språket.

Ännu en utmaning i kategoriseringen av Bernströms översättningsstrategier bottnar i de inre objektens varierande syften i det arabiska språket. Ett exempel på denna problematik återfinns i hur Bernström väljer att översätta det inre objektet جمعًا i följande vers utifrån två skilda infallsvinklar:

فَجَمَعْنَاهُمْ جَمْعًا och Vi skall samla dem [alla] i <u>en enda församling</u>	18:99
--	-------

Syftar det inre objektet جمعا på förekomsten av verbet ”att samla” baserat på att det är *en* enda (för)samling, eller syftar det på att *samtliga* människor ska samlas och att verbet således intensifieras med tillägget ”alla” inom klamrar? Det är tvetydigt och återigen diskutabelt, vilket kan vara anledningen till varför han valt att sätta ordet ”alla” inom klamrar, men däremot skriva ut ”en enda församling” utan klamrar. En alternativ översättning skulle följaktligen kunna vara ”och Vi skall samla dem alla”, utan tillägget ”i en enda församling”. Detta alternativ skulle i sådant fall efterlikna hans översättning av det inre objektet i versen som följer 18:99, vilket översatts utifrån en intensifiering av handlingen och inte utifrån förekomsten av dess antal:

وَعَرَضْنَا جَهَنَّمَ يَوْمَئِذٍ لِلْكَافِرِينَ عَرْضًا Den Dagen skall Vi breda ut helvetet i <u>hela</u> dess bredd framför dem som förnekade sanningen,	18:100
---	--------

Där alternativet i sådant fall skulle vara ”Den Dagen skall Vi breda ut helvetet i en enda utbredning framför dem som förnekade sanningen”, eller liknande läsvänliga formuleringar som är i överensstämmelse med svensk normalprosa och samtidigt antyder på singular.

Diskussion

Studien visar att den syntaktiska strukturen av inre objekt förekommer i Koranen i en stor utsträckning i varierade former som beror på den kontext som det inre objektet uppträder i. I studiens valda undersökningsfokus då inre objekt finns i ensam och obestämd form härlett från ett verb så förekommer det vid 63 tillfällen i Koranen. Den höga frekvensen av de inre objektens förekomst i Koranen parallellt med avsaknaden av en motsvarighet av denna syntax i det svenska språket stärker studiens relevans och visar på behovet av att analysera översättningen av de inre objekten. Denna specifika undersökningsfokus avser att åskådliggöra och exemplifiera diverse utmaningar som översättningsprocessen från arabiskan till svenskan innefattar i överlag.

Analysen av Bernströms översättning av de inre objekten i sin svenska översättning av Koranen visar sammanfattningsvis fyra översättningsstrategier. De inre objekten översätts upprepande gånger utifrån en närmare beskrivning av verbets beskaffenhet, utan tydlig förankring i verbets betydelse. Valet av betydelsen understöds av utomstående Koran-exeges. Ett återkommande fenomen i Bernströms strategi är även att de inre objekten utesluts i översättningen. Ytterligare en förekommande strategi är att de inre objekten intensifierar och förstärker betydelsen av verbet som det härleds ifrån i en fullkomlig omfattning. Vid ett få antal gånger översätts de inre objekten i termer av singular för att göra anspråk på hur ofta verbet som det härleder ifrån har inträffat. Identifieringen av den sistnämnda strategin är däremot diskutabel och osäker eftersom den kan antyda på substantivets obestämda form snarare än dess antal. De inre objekten översatts följaktligen varierat utifrån kontexten som den uppträder i, vilket i många fall överensstämmer med de varierande syftena som de inre objekten har i det arabiska språket, men inte alltid.

De skilda strategierna är stundtals svåra att urskilja ifrån varandra vid tillfällen då kontexten kan omfatta fler än ett syfte för de inre objekten. Vid tillfällen då urskiljningen är tvetydig så medför detta inte enbart svårigheter i översättningen utan även bedömningen av översättningens ekvivalens, en problematik som blev extra påtaglig i identifieringen av Bernströms fjärde översättningsstrategi. Med hänsyn till avsaknaden av en precis motsvarighet i det svenska språket så har Bernström kreativt översatt de inre objekten med tre skilda strategier. Vid nästintill en tredjedel av de inre objektens förekomst i Koranen så väljer Bernström att exkludera den syntaxen i översättningen. Det går inte att dra någon bestämd slutsats till orsaken bakom denna exkludering, men det måhända att det är på grund av svårigheten att urskilja det inre objektets syfte i arabiskan, eller finna en lämplig motsvarighet till syntaxen med utgångspunkt i svensk normalprosa. En säker slutsats är däremot att detta åskådliggör vissa utmaningar och svårigheter som översättningsprocessen medför, i synnerhet då arabiskan och svenskan är strukturellt avvikande ifrån varandra. Detta är även anledningen till varför Bernström väljer att namnge sin text som en tolkning av Koranen, istället för en översättning.

Förslag på vidare forskning

De inre objekten i dess varierade former bidrar med olika stilistiska effekter i texter. Därför vore en stilanalys av denna syntax intressant och dess stilistiska innebörder i det arabiska

språket. Detta skulle förslagsvis kunna utföras genom en komparativ studie av förekomsten av de inre objekten i Koran-kapitlen som uppenbarades i Mecka respektive Medina, och vad det har för stilistik inverkan. Resultatet visar att den valda formen av inre objekt förekommer oftare i kapitel uppenbarade i Mecka än i Medina. Varför detta varierar återstår att undersöka. Ännu ett förslag på vidare studier är att utöka analysen av Bernströms översättningsstrategier av de inre objekten. Detta kan ske genom att undersöka om strategierna varierar beroende på om de inre objekten förekommer i relation till verb eller subjekt, eftersom denna studie inriktade sig på syntaxens förekomst i samband med andra verb, och inte subjekt.

Referenser

- ‘Abd al-rahīm, M. (1998). *Al-jadwalfī‘rāb al-qur’ān al-karīm*. Damaskus: Dār al-rashīd mu’assasatal-īmān. <http://shamela.ws/browse.php/book-22916> (hämtad 2018-08-09)
- Abu-Chacra, F. (2009). *Arabiska Grammatik med övningar*. Lund: Studentlitteratur.
- Achrati, A. (2008). Arabic, Qur’anic Speech and Postmodern Language. What the Qur’an Simply Says. *Arabica*, 55(2), 161-203.
- Alla Studier. (2018). *Arabiska*.
<http://allastudier.se/utbildningar/p%C3%A5/h%C3%B6gskola-universitet/inom/192-arabiska/> (hämtad 2018-06-21)
- Bassnett, S. (2005). *Translation studies*. London: Routledge.
- Bernström, M. K. (1998). *Översättarens förord – Koranens budskap i svensk tolkning av Mohammed Knut Bernström med kommentarer av Muhammad Asad*. Stockholm: Författaren och Proprius förlag.
- Bryman, A. (2011). *Samhällsvetenskapliga metoder*. Stockholm: Författaren och Liber.
- Burman, T. (1998). Tafsīr and Translation: Traditional Arabic Qur’ān Exegesis and the Latin Qur’āns of Robert of Ketton and Mark of Toledo. *Speculum*, 73(3), 703-732.
- Dalemo, A. (2018). *Koranen och översättning – en historisk-litterär studie*. Göteborg: Göteborgs universitet, Institutionen för språk och litteraturer.
- Farghaly, A. & Shaalan, K. (2009). *Arabic Natural Language Processing: Challenges and*

- Solutions. *ACM Transactions on Asian Language Information Processing (TALIP)*, 8(4).
- Homeidi M.A. (2001). Syntactic Competence as a Prerequisite for Translation: Evidence from the Arabic English Paradigm. *Babel*, 46(3), 211-216.
- Ingo, R. (2007). *Konsten att översätta*. Lund: Författaren och Studentlitteratur.
- Karlsson, J. (2017). (*'inna*) *PÅ SVENSKA. En jämförande studie av Zetterstéens och Bernströms översättningar av 'inna*. Göteborg: Göteborgs universitet, Institutionen för språk och litteraturer.
- Lagerholm, P. (2010). *Språkvetenskapliga uppsatser*. Lund: Författaren och Studentlitteratur.
- Levin, A. (1998). *Arabic linguistic thought and dialectology*. Jerusalem: Hebreiska universitetet, Institutionen för asiatiska och afrikanska studier.
- Koranens Budskap*. Stockholm: Moh. Knut Bernström och Proprius förlag.
- Munday, J. (2001). *Introducing translation studies – theories and applications*. London: Författaren.
- Parkvall, M. (2018, maj 31). Arabiska Sveriges näst största modersmål. *Svenska Dagbladet*.
<https://www.svd.se/arabiska-sveriges-nast-storsta-modersmal> (hämtad 2018-08-16)
- Shamela. (u.å.) <http://shamela.ws> (hämtad 2018-07-18).
- Suleiman, C. (2010) Contending Visions of Arabic Linguistics and their Historical Roots, *Middle East Critique*, 19(2), 115-134.
- Suleiman, Y. (1999). *Arabic Grammar and Linguistics*. London: Taylor & Francis Ltd.
- Widén, P. (2009). Kvalitativ textanalys. I R. Thornberg (red.), *Handbok i kvalitativ analys* (s. 176-194). Stockholm: Liber.
- Wright, W. (1981). *A Grammar of the Arabic Language – Translated from the German Caspari and edited with numerous additions and corrections*. London: Cambridge University Press.

Bilaga 1

I följande bilaga redogörs det för vilka verser som de inre objekten förekommit i Koranen. De identifierade översättningsstrategierna för de inre objekten kategoriseras utifrån följande färger med hänsyn till dess frekvens (se avsnittet resultat och analys):

Inre objekt översatta utifrån exeges

Inre objekt som utesluts i översättningen

Inre objekt som absoluta uttryck

Inre objekt översatta till singular

Referens	Versnummer
<p>عَاهَدُوا عَهْدًا</p> <p>de ingick ett förbund</p>	2:100
<p>يَصُدُّونَ عَنْكَ صُدُودًا</p> <p>vända sig bort fulla av ovilja</p>	4:61
<p>وَيُسَلِّمُوا تَسْلِيمًا</p> <p>underkastar sig dem helt och fullt.</p>	4:65
<p>أَنْ يُصَلِّحَا بَيْنَهُمَا صُلْحًا</p> <p>att de söker förlikning</p>	4:128
<p>وَكَلَّمَ اللَّهُ مُوسَى تَكْلِيمًا</p> <p>och Moses som Gud talade med utan förmedling -</p>	4:164
<p>فَيَكِيدُوا لَكَ كَيْدًا</p> <p>[Avundsjuka] kan driva dem att smida onda planer mot dig</p>	12:5
<p>وَلِيَتَّبِعُوا مَا عَلُوا تُبَّيْرًا</p> <p>och allt [som föll i fiendens händer] lades i ruiner.</p>	17:7
<p>كُلَّ شَيْءٍ فَصَّلْنَا تَفْصِيلًا</p> <p>Allt har Vi framställt med klarhet.</p>	17:12
<p>فَدَمَّرْنَا مَا تَدْمِيرًا</p> <p>och Vi förintar dem alla.</p>	17:16
<p>وَلَا تُبْذِرْ تَبْذِيرًا</p> <p>men slösa inte över all måtta.</p>	17:26
<p>وَفَضَّلْنَاهُمْ عَلَى كَثِيرٍ مِمَّنْ خَلَقْنَا تَفْضِيلًا</p>	17:70

och gynnat dem framför många av de andra varelser som Vi har skapat.	
فَتَفَجَّرَ الْأَنْهَارَ خِلَالَهَا تَفْجِيرًا och låter porlande bäckar rinna upp i dess mitt	17:91
وَنَزَّلْنَاهُ تَنْزِيلًا och Vi uppenbarar den [i dessa avsnitt] <u>ett efter ett.</u>	17:106
كَبِيرُهُ تَكْبِيرًا Och prisas <u>ständigt</u> Hans härlighet och Hans majestät!	17:111
فَجَمَعْنَاهُمْ جَمْعًا och Vi skall samla dem [alla] i <u>en enda församling</u>	18:99
وَعَرَضْنَا جَهَنَّمَ يَوْمَئِذٍ لِلْكَافِرِينَ عَرْضًا Den Dagen skall Vi breda ut helvetet <u>i hela</u> dess bredd framför dem som förnekade sanningen,	18:100
قُلْ مَنْ كَانَ فِي الضَّلَالَةِ فَلْيَمْدُدْ لَهُ الرَّحْمَنُ مَدًّا Säg: "Måtte den Nåderike bevilja dem som så envist håller fast vid sina misstag [ett långt] uppskov!"	19:75
وَتَمُدُّ لَهُ مِنَ الْعَذَابِ مَدًّا och Vi skall förlänga hans straff [i nästa liv]	19:79
تَوْرَهُمْ أَرَا de eggar dem vidare	19:83
إِنَّمَا نَعُدُّ لَهُمْ عَدًّا Vi håller räkning på de [dagar som återstår] för dem	19:84
وَعَدَّهُمْ عَدًّا <u>var och en är räknad</u>	19:94
وَفَتَنَّاكَ فُتُونًا men prövade dig med [andra svåra] prövningar.	20:40
لَنَنْسِفَنَّهُ فِي الْيَمِّ نَسْفًا att [det som återstår] skall kastas i havet	20:97
يَنْسِفُهَا رَبِّي نَسْفًا Min Herre skall förvandla dem till fin sand som [vinden] blåser undan	20:105
فَقَدَرَهُ تَقْدِيرًا och gett det [skapade] dess <u>rätta utformning.</u>	25:2
وَنُزِّلَ الْمَلَائِكَةَ تَنْزِيلًا och änglarna sänds ned <u>i våg efter våg.</u>	25:25

<p>وَرَتَّلَاهُ تَرْتِيلًا</p> <p>Vi har fogat ihop dess stycken i den bästa ordning till ett väl sammanhållet helt.</p>	25:32
<p>فَدَمَّرْنَا لَهُمُ تَدْمِيرًا</p> <p>och så förintade Vi dem till sista man.</p>	25:36
<p>وَكَلَّا تَبَرَّأْنَا تَنْبِيرًا</p> <p>utplånade Vi dem från jordens yta.</p>	25:39
<p>يَتُوبُ إِلَى اللَّهِ مَتَابًا</p> <p>har vänt tillbaka till Gud i sann och uppriktig ånger.</p>	25:71
<p>فَأَفْتَحْ بَيْنِي وَبَيْنَهُمْ فَتْحًا</p> <p>Gör därför sanningen uppenbar i min [tvist] med dem</p>	26:118
<p>وَمَكْرُوا مَكْرًا</p> <p>De smidde sina onda planer</p>	27:50
<p>وَمَكْرْنَا مَكْرًا</p> <p>men Vi smed [också] Våra planer</p>	27:50
<p>ثُمَّ إِذَا دَعَاكُمْ دَعْوَةً مِنَ الْأَرْضِ إِذَا أَنْتُمْ تَخْرُجُونَ</p> <p>Och till sist, när Han kallar er att stiga fram ur gravarna, skall ni [alla] stiga fram.</p>	30:25
<p>وَمَا بَدَّلُوا تَبَدُّلًا</p> <p>utan att vackla i sin beslutsamhet.</p>	33:23
<p>وَيُطَهِّرْكُمْ تَطْهِيرًا</p> <p>och göra er renhet fullkomlig</p>	33:33
<p>وَسَلِّمُوا تَسْلِيمًا</p> <p>och hälsa honom med en vördnadsfull hälsning!</p>	33:56
<p>وَقَتِّلُوا تَقْتِيلًا</p> <p>och dödas utan förskoning</p>	33:61
<p>بِخَلْقِكُمْ فِي بُطُونِ أُمَّهَاتِكُمْ خَلْقًا مِّنْ بَعْدِ خَلْقٍ</p> <p>Och Han skapar er i moderlivet genom den ena skapelseakten efter den andra</p>	39:6
<p>إِنْ تَطَّنْ إِلَّا ظَنًّا</p> <p>sannolikt rör det sig bara om ett antagande</p>	45:32
<p>يَوْمَ تَمُورُ السَّمَاءُ مَوْرًا</p> <p>den Dag då himlen skälver i ett häftigt skalv</p>	52:9

<p>يُدْعُونَ إِلَى نَارِ جَهَنَّمَ دَعَاً</p> <p>de skall störtas ned i helvetets eld</p>	52:13
<p>إِذَا رُجَّتِ الْأَرْضُ رَجًا</p> <p>Jorden skall skakas av <u>en våldsamt skakning</u></p>	56:4
<p>وُيَسَّتِ الْجِبَالُ بَسًّا</p> <p>och bergen skall smulas <u>sönder</u></p>	56:5
<p>إِنَّا أَنشَأْنَاهُنَّ إِنِشَاءً</p> <p>Vi skall nämligen låta dem uppstå i <u>en ny skapelse</u></p>	56:35
<p>وَأَصْرُوا وَاَسْتَكْبَرُوا اسْتِكْبَارًا</p> <p>och de förskansar sig i envishet och högmod.</p>	71:7
<p>وَأَسْرَرْتُ لَهُمْ إِسْرَارًا</p> <p>och jag har talat med dem i förtrolighet</p>	71:9
<p>وَاللَّهُ أَنْبَتَكُمْ مِنَ الْأَرْضِ نَبَاتًا</p> <p>Gud har låtit er växa upp som plantor ur jorden;</p>	71:17
<p>وَيُخْرِجُكُمْ إِخْرَاجًا</p> <p>skall Han låta er träda fram [ur den på nytt] i uppståndelsens [ögonblick].</p>	71:18
<p>وَرَتَّلِ الْقُرْآنَ تُرْتِيلًا</p> <p>och läs högt ur Koranen i <u>en lugn och jämn rytm, med klart uttal och tanken fäst vid dess mening.</u></p>	73:4
<p>وَتَبَيَّنَ إِلَيْهِ تَبَيُّنًا</p> <p>och ge dig i din andakt hän åt Honom med <u>hela din själ.</u></p>	73:8
<p>وَمَهَّدْتُ لَهُ تَمْهِيدًا</p> <p>och för vilken Jag har jämnat vägen [genom livet].</p>	74:14
<p>يُفَجِّرُونَهَا تَفْجِيرًا</p> <p>och vars flöde <u>aldrig sinar.</u></p>	76:6
<p>وَدَلَّلْتُ قُطُوفَهَا تَدْلِيلًا</p> <p>och [fruktträden] tjänstvilligt bjuda ut sin frukt</p>	76:14
<p>فَقَدَرُواهَا تَقْدِيرًا</p> <p>och de bestämmer [själva] hur mycket [som skall sättas för dem].</p>	76:16
<p>إِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا عَلَيْكَ الْقُرْآنَ تَنْزِيلًا</p> <p>JA, DET är Vi, som <u>steg för steg</u> har uppenbarat för dig denna Koran.</p>	76:23
<p>وَإِذَا سُنَّنا بَدَلْنَا أَمْثالَهُمْ تَبْدِيلًا</p> <p>men om Vi vill kan Vi i deras ställe sätta andra, som liknar dem.</p>	76:28

<p>وَكذَّبُوا بِآيَاتِنَا كِذَابًا</p> <p>och de förkastade <u>alla</u> Våra budskap som lögn,</p>	78:28
<p>أَنَا صَبَّبْنَا الْمَاءَ صَبًّا</p> <p>Vi sänder ned regn i <u>riklig mängd</u></p>	80:25
<p>ثُمَّ شَقَقْنَا الْأَرْضَ شَقًّا</p> <p>och låter sedan [de spirande fröna] öppna fåror i jorden</p>	80:26
<p>إِنَّهُمْ يَكِيدُونَ كَيْدًا</p> <p>[Förnekarna] smider planer,</p>	86:15
<p>وَأَكِيدُ كَيْدًا</p> <p>men [även] Jag smider planer.</p>	86:16
<p>كَلَّا إِذَا دُكَّتِ الْأَرْضُ دَكًّا دَكًّا</p> <p>Nej [tag er i akt]! När jordskorpan smulas sönder i stöt efter stöt,</p>	89:21